Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000191

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумаченко Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Chumachenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.06

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.06

Назва наукової спеціальності: Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-04-2025

Спеціальність за освітою: Землеупорядкування та кадастр

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.20

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.55.61, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Теоретичні засади оцінки земельно-ресурсного потенціалу європейських країн в економічному та екологічному вимірах

2. Theoretical principles of assessment of the land resource potential of European countries in economic and ecological dimensions

Реферат:

1. В основу дисертаційного дослідження покладено ідею розроблення теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо оцінки земельно-ресурсного потенціалу європейських країн в економічному та екологічному вимірах, які сприятимуть зростанню ефективності використання природних ресурсів, зокрема земельних, як основного незамінного базису виробництва, забезпечать формування системи сталого землекористування та охорони земель. Базовою основою дослідження є гіпотеза, яка розглядає

земельні ресурси як основу процвітання та збагачення держав, формування самоідентичності, історико-культурної виразності народів у визнаних міжнародним правом кордонах. Досліджуючи особливості формування європейського земельно-ресурсного простору, встановлено, що земельні ресурси є надзвичайно важливим структурним елементом цивілізації. Визначено роль природокористування у забезпеченні продовольчої безпеки та встановлено, що на сьогодні середньостатистичний європеєць має високий рівень доступності до екологічних продуктів, джерел питної води та збалансованого раціону харчування. Досліджено проблему концентрації та монополізації при використання земельних ресурсів. Запропоновано авторське тлумачення понять «постконфліктне землекористування» і «європейський земельно-ресурсний простір». Проведено дослідження особливостей формування та регулювання національного і європейського ринків земель. Створено економіко-математичну модель оцінки орних земель європейських країн. Досліджено економічну ефективність урбанізації в Європі. Розраховано потенційні фіскальні надходження до бюджетів різних рівнів від використання земель. Досліджено механізми формування та перерозподілу рентних платежів від використання нерухомого майна. Обґрунтовано підходи щодо вирішення проблеми збереження та відновлення права власності, порушеного неправомірним способом. Встановлено, що шлях до формування сталого землекористування лежить у площині земельних реформ, як однієї із форм якісної зміни соціально-економічного та політичного устроїв. Доведено, що сільське господарство ЄС є найбільшим землекористувачем, а Спільна аграрна політика яскраво демонструє приклад вдалої моделі розвитку аграрної сфери та продовольчої безпеки суспільства, що впливає на формування вартісних показників земель. Розроблено алгоритм оцінки впливу структури землекористування на економічні показники, а саме вплив видів економічної діяльності та інституційних секторів економіки на приріст ВВП. Проведено комплексну оцінку просторової забезпеченості збереження біологічного різноманіття та екосистемних функцій території європейських країн. Обґрунтовано витрати на охорону навколишнього природного середовища. Розраховано середню вартість створення одного гектара екомережі. Визначено роль європейських інститутів і національних урядів у формуванні сталого землекористування та встановлено цілі. Доведено що в основі розв'язання проблем сталого землекористування європейських країн має лежати Спільна земельна політика ЄС, що забезпечується комплексом національних стратегії, планів і політик як складових Європейського зеленого курсу. Запропоновано напрями вдосконалення земельної політики України в контексті євроінтеграційних процесів для досягнення продовольчої безпеки, сталого розвитку та збалансованого використання земельних ресурсів.

2. The basis of the dissertation research is the idea of developing theoretical, methodological and practical recommendations for assessing the land resource potential of European countries in economic and ecological dimensions, which will contribute to the growth of the efficiency of the use of natural resources, including land resources, as the main irreplaceable basis of production, will contribute to the formation of a system of sustainable land use and land protection. The basic basis of the research is a hypothesis that considers land resources as the basis of prosperity and enrichment of states, the formation of self-identity, historical and cultural expressiveness of peoples in borders recognized by international law. Investigating the peculiarities of the formation of the European land-resource space, it was established that land resources are an extremely important structural element of civilization. The role of nature management in ensuring food security is defined and it is established that today the average European has a high level of access to ecological products, sources of drinking water and a balanced diet. The problem of concentration and monopolization in the use of land resources is studied. The author's interpretation of the concept of post-conflict land use, European land and resource space is offered. A study of the peculiarities of formation and regulation of national and European land markets was conducted. An economic-mathematical model for the assessment of arable land in European countries has been created. The economic efficiency of urbanization in Europe has been investigated. Potential fiscal revenues to the budgets of different levels from land use are calculated. The mechanisms of formation and redistribution of rent payments from the use of real estate have been studied. Approaches to solving the problem of preservation and restoration of property rights violated in an unlawful manner are substantiated. It has been established that the way to the

formation of sustainable land use lies in the area of land reforms, as one of the forms of qualitative change of socio-economic and political systems. It has been proven that EU agriculture is the largest user of land, and the Common Agrarian Policy vividly demonstrates an example of a successful model of the development of the agrarian sphere and food security of society, which affects the formation of land value indicators. An algorithm for assessing the impact of the land use structure on economic indicators, namely the impact of types of economic activity and institutional sectors of the economy on GDP growth, has been developed. A comprehensive assessment of the spatial security of preservation of biological diversity and ecosystem functions of the territory of European countries was carried out. Costs for environmental protection are substantiated. The average cost of creating one hectare of eco-network was calculated. The role of European institutions and national governments in the formation of sustainable land use is determined and the goals are set. It has been proven that the solution to the problems of sustainable land use in European countries should be based on the Common Land Policy of the EU, which is provided by a complex of national strategies, plans and policies, as components of the European Green Course. Directions for improving Ukraine's land policy in the context of European integration processes with the aim of achieving food security, sustainable development and balanced use of land resources are proposed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Мартин А.Г., Гунько Л.А., Чумаченко О.М., Колганова І.Г., Баранцов Б.В. Земельна політика Європейського співтовариства: принципи, проблеми, реалізація: монографія. К., 2017. 160 с.
- Чумаченко О.М. Теоретичні засади оцінки земельно-ресурсного потенціалу європейських країн в економічному та екологічному вимірах: монографія. К., 2022. 608 с.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В. Європейські підходи щодо оцінювання стану ландшафтів. Приазовський економічний вісник. 2018. №5. (10). С. 294-298.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В. Особливості використання потенціалу природних територій країн ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Випуск 22. Частина 3. С. 108-111.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В. Особливості використання земельних ресурсів європейських країн. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. №9 (220). С. 88-95.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В. Економічна оцінка геодезичних робіт на місцевому рівні. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. №10 (221). С. 97-104.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Колганова І.Г. Відновлення забруднених боєприпасами земель: техніко-економічні та екологічні аспекти. Економіка природокористування і сталий розвиток. 2020. № 8 (27). С. 79-86.

- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Колганова І.Г. Відновлення забруднених боєприпасами земель: техніко-економічні та екологічні аспекти. Економіка природокористування і сталий розвиток. 2020. № 8 (27). С. 79-86.

- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Грегуль В.І. Екологічні наслідки інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Збалансоване природокористування. 2020. № 4. С. 114-124.
- Чумаченко О.М., Висідалко А.А., Дзюбенко А.В. Земельно-ресурсний потенціал країни як основа розвитку органічного землеробства. Агроекологічного журналу. 2020. № 4. С. 144-152.

- Чумаченко О.М. Проблеми глобалізації та формування європейського земельно-ресурсного простору. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. №10 (233). С. 103-109.
- Чумаченко О.М. Роль землекористування у забезпеченні екологічної та продовольчої безпеки Європи. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. №12 (235). С. 100-109.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В. Вплив деградаційних процесів на грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2020. Випуск 97 Частина 2. С. 45-52.
- Чумаченко О.М. Платність природокористування європейських країн. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. №2 (237). С. 77-83.
- Чумаченко О. М. Особливості землеволодіння та правовий статус земель європейських країн. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. №4 (239). С. 69-76.
- Чумаченко О.М. Особливості перерозподілу рентних платежів через оподаткування земель та нерухомості. Економіка природокористування і сталий розвиток. 2020. № 9 (28). С. 88-94.
- Гетманьчик І.П., Чумаченко О.М., Колганова І.Г. Поняття та сутнісні ознаки природоохоронного землекористування. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 2 (27). С. 42-51.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Остапенко В.С. Використання земельно-ресурсного потенціалу в умовах спільної аграрної політики ЄС. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. №12 (247). С. 91-100.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Жук О.П. Європейський досвід формування земельно-ресурсного потенціалу в умовах глобалізації. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 4. С. 27-36.
- Чумаченко О. М. Оцінка просторової забезпеченості збереження біологічного різноманіття та екосистемних функцій територій Європи. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. №4 (251). С. 60-68.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Остапенко В.С. Поняття земельно-ресурсного потенціалу у економіці природокористування. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 2. С. 85-96.
- Чумаченко О.М., Кривов'яз Є.В., Кустовська О.В., Колганова І.Г. Природоохоронні території як основа збереження біорізноманіття та надання екосистемних послуг у Європі: оцінка внеску України. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 3. С. 27-33.
- Чумаченко О.М., Кустовська О.В., Кривов'яз Є.В., Колганова І.Г., Кольоса Л.Л. Захоплення вартості земель як ефективний інструмент управління землекористуванням: аналіз досвіду країн Європи та перспектив в Україні. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2023. № 2. С. 27-33.
- Koshel A., Chumachenko O. Problems of the Transition to a Mass Market Valuation of Land in the Countries of Eastern Europe. Międzynarodowa Konferencja Naukowa Nieruchomość w przestrzeni 4 Bydgoszcz, European Journal of Science and Research. 2019. № 1. P. 35–43.
- Kryvoviaz E., Openko I., Tykhenko R., Shevchenko O., Tykhenko O., Tsvyakh O., Chumachenko O. Recovery of losses for inappropriate use of land. Scientific Papers. Series E. Land Reclamation, Earth Observation & Surveying, Environmental Engineering. 2020. Vol. IX. P. 175-182.
- Oleksandr Chumachenko, Ivan Openko, Yevheniia Kryvoviaz, Oleksiy Zhuk. Modeling of indicators of economic efficiency of sectoral land use. Scientific Papers. Series E. Land Reclamation, Earth Observation & Surveying, Environmental Engineering. Vol. XI, 2022. P. 32-33.
- Oleksandr, Chumachenko; Oksana, Kustovska; Vladyslav, Tymoshevskyi; Iryna, Kolhanova; Oksana, Kaminetska The recultivation of the agricultural land, that was deteriorated during hostilities in the east of Ukraine. Amazonia Investiga. 2022. Vol. 11. Iss. 56. P. 159-168.
- Chumachenko A., Medynska N., Horbachova O., Mykhailyshyn L., Korovchuk Y. Development of European Land Resource Potential in the Conditions of Globalization. 2023. Vol. 21. P. 376-382.
- Ivan Openko, Ruslan Tykhenko, Oleg Tsvyakh, Oleksandr Shevchenko, Yanina Stepchuk, Anatoliy Rokochinskiy, Pavlo Volk, Ivan Zhyla, Oleksandr Chumachenko, Yevheniia Kryvoviaz, Anastasiia Horodnycha. Improvement of economic mechanism of rational use of forest resources using discrete mathematics method.

engineering for rural development. Jelgava. 2023. P. 544-552.

Наукова (науково-технічна) продукція: економіко-математична модель для прогнозування цін, фіскальних виплат сільськогосподарського й урбанізаційного землекористування в межах європейського земельно-ресурсного простору

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартин Андрій Геннадійович
2. Andrii H. Martyn

Кваліфікація: д. е. н., професор, член-кор., 08.00.06

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Андрій Сергійович
2. Andrii S. Popov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Код за ЄДРПОУ: 00493698

Місцезнаходження: проспект Богдана Хмельницького, 18, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курильців Роман Михайлович
2. Roman M. Kuryltsiv

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калина Тетяна Євгеніївна
2. Tetiana Y. Kalyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська державна академія будівництва та архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02071033

Місцезнаходження: вул. Дідріхсона, буд. 4, Одеса, 65029, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Євсюков Тарас Олексійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Євсюков Тарас Олексійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярчук Сергій Васильович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна